

Raport privind realizarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anul 2023

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	Obiectivul general. Reducerea poverii tuberculozei în Republica Moldova prin reducerea mortalității cu 75% și a incidenței cu 50%			
	Obiectivul specific 1. Examinarea prin screening sistematic pentru tuberculoza activă a cel puțin 90% din contacti și cel puțin 90% din grupurile cu risc sporit la tuberculoză până la sfârșitul anului 2025, prin asigurarea accesului universal la screening sistematic al contactilor și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză, inclusiv al copiilor			
1.1.	<i>Depistarea activă a cazurilor de tuberculoză în grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză conform Protocolului Clinic Național</i>			
1.1.1.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat parțial</p> <p>A fost asigurat acces universal la screening sistematic al contactilor și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză: la nivel de AMP, cu utilizarea instalațiilor radiologice mobile dotate cu CAD (IA), cu suportul ONG din sursele CNAM și Fondului Global.</p> <p>La data de 31 mai 2023, a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 481 „Ghidul cu privire la organizarea și desfășurarea screening-ului sistematic și tratamentul preventiv al tuberculozei”. Ulterior, toate recomandările au fost integrate în cele două Protocoale Clinice Naționale TB: „Tuberculoza la adult”, ediția a VI-a și „Tuberculoza la copil”, ediția a V-a.</p> <p>Conform datelor despre examinarea grupurilor de risc sporit privind TB prezentate de către AMP s-a constatat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • total planificați pentru examinare (adulti și copii) — 348399, ceea ce constituie 13.7% din totalul populației, din ei au fost supuși screening-ului — 260503 (74.8%); • 331766 persoane adulte planificate, ceea ce constituie 16.6% din populația adulților, din ei au fost supuși screening-ului 246578 (74.3%); • numărul copiilor planificați pentru examinare a constituit 16630 persoane, ceea ce constituie 3% din populația copiilor, din ei au fost examinați 13925 (83.7%). <p>Examinarea persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză prin screening – ul sistematic pentru tuberculoza activă a constituit 74.8%.</p> <p>Din cauza modificării grupelor de risc sporit pentru TB, modalitatea de raportare din teritorii a fost ajustată. Pentru primul semestru, s-a utilizat formatul anterior de raportare, iar în al doilea semestru s-a trecut la noile cerințe.</p>
1.1.2.	Asigurarea examinării adulților și copiilor care au fost în contact cu persoanele diagnosticate cu tuberculoză (inclusiv copiii 0–5 ani și 5–18 ani)	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>În perioada anului 2023, numărul mediu al contactaților luați la evidență a constituit 13 901, dintre care 13303 (95,7%) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice.</p> <p>În urma examenelor clinice și paraclinice 127 persoane (0,9%) au fost depistate cu semne de TB activă, iar 62 (48,8%) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-17 ani.</p> <p>Numărul mediu de contacti per focar la nivel de republică este 8,5.</p> <p>Rata de acoperire a contactilor cu screening sistematic pentru tuberculoza activă:</p> <p>VB: 93,1% și T: >90% pentru anul 2023, realizat – 95,7%.</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
1.1.3.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Cu suportul experților OMS au fost evaluate datele naționale cu privire la screening-ul de rutină pentru tuberculoză. În baza rezultatelor obținute și recomandărilor Ghidului OMS: modulul 2: screening sistematic pentru boala tuberculoza (https://www.who.int/publications/i/item/9789240022676) au fost revizuite grupurile cu risc sporit de tuberculoză și grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză, ca rezultat au fost prioritizate populațiile cheie pentru screeningul TB, care au fost sistematizate în grupurile cu risc sporit de TB. Persoanele din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză s-au regăsit în grupurile cu risc sporit de TB. Din anul 2023 se raportează numai asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză.
1.1.4.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză în localități, utilizând instalațiile radiologice mobile, cu introducerea inteligenței artificiale medicale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Pentru asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză în localități, au fost utilizate instalațiile radiologice mobile dotate cu CAD. În scopul depistării active a tuberculozei și a cancerului pulmonar la populația din localitățile rurale din sursele fondului măsurilor de profilaxie au fost executate mijloace financiare în sumă de 1 153,2 mii lei pentru realizarea screening-ului pulmonar prin radiografie digitală mobilă, conform Ordinului Ministrului Sănătății nr. 123/2023 cu privire la organizarea și desfășurarea screening-ului pulmonar prin radiografie digitală în anul 2023. Pe parcursul anului 2023, au beneficiat de screening 9781 persoane din localitățile rurale, din grupurile cu risc și vigilență sporită privind tuberculoza și cancerul pulmonar din raioanele Soroca, Florești, Șoldănești, Rezina, Telenești, Glodeni, Căușeni, Cimișlia, Comrat, Basarabeasca, Leova, Nisporeni, Criuleni, Orhei, Ungheni, Călărași, Ialoveni, Hîncești. Numărul persoanelor depistate cu modificări patologice, urmare a realizării screening-ului prin radiografie pulmonară, a constituit 1 300 de persoane (13,3%). TB activă a fost depistată la 349 persoane (3,6%). Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, utilizând instalațiile radiologice mobile – 16,1% (349 cazuri din 2168 cazuri noi și recidive TB notificate pe parcursului anului 2023).
1.1.5.	Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie: persoanele care trăiesc cu HIV, persoanele adulte fără adăpost, consumatori de droguri și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, prin suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Această activitatea a fost realizată din două surse de finanțare: 1. Grantul FG „Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova”; 2. Fondul măsurilor de profilaxie al CNAM. În cadrul realizării Grantului FG „Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova” pe parcursul anului 2023, depistarea persoanelor din populațiile-cheie și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, a fost asigurată cu suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate, realizată de către 9 organizații a societății civile active în domeniu (6 pe malul drept al r. Nistru și 3 pe malul stâng), în conformitate cu Dispoziția MS nr. 107-d din 27 februarie 2023, cu privire la organizarea activităților de depistare țintă a tuberculozei și a activităților de informare, educare și suport psiho-social pentru creșterea aderenței la tratament și prevenirea recidivelor, implementate de către organizațiile neguvernamentale. Astfel, 17306 de persoane au beneficiat de screening clinic, din care 16519 au fost investigate radiologic și depistate 252 cazuri noi de TB, ceea ce constituie 1,53%. Una din prioritățile de finanțare aprobate în anul 2023 de către Consiliul coordonator pentru stabilirea priorităților de utilizare a mijloacelor financiare din fondul măsurilor de profilaxie al CNAM pentru activități de profilaxie și prevenire a riscurilor de îmbolnăvire finanțate în bază de proiecte a fost profilaxia tuberculozei în rândul populației-cheie afectate și creșterea compliancei la tratament TB DS și TB MDR (http://www.cnam.md/?page=46&news=1438&pg=38):

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				<ul style="list-style-type: none"> În scopul depistării țintite a tuberculozei și a activităților de informare, educare și suport psiho-social pentru creșterea aderenței la tratament și prevenirea recidivelor au fost executate mijloace financiare în sumă de 1 120,2 mii lei pentru realizarea a 3 proiecte de profilaxie TB în rândul populațiilor-cheie afectate și creșterea complianței la tratament TB DS și TB MDR, implementate de către organizațiile neguvernamentale. În cadrul proiectelor au fost examinate radiologic 1815 persoane din 8 raioane ale țării (Ialoveni, Ungheni, Glodeni, Briceni, Dondușeni, Dubăsari, Ștefan-Voda și Căușeni), dintre care au fost depistate 13 cazuri de tuberculoză și incluse în tratament, fapt ce a contribuit la micșorarea riscului de îmbolnăvire în populația generală. Totodată, în cadrul proiectelor au fost organizate întruniri de informare a comunității (beneficiari indirecti: APL, CS etc.) despre tuberculoză și necesitatea examinării la timp a persoanelor din grupurile de risc la tuberculoză. În acest mod a fost consolidată implicarea comunității și a organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei prin abordare centrată pe pacient. <p>În total, 17306 de persoane au beneficiat de screening clinic, din care 18334 au fost investigate radiologic și au depistate 265 cazuri de TB, ceea ce constituie 1,45%.</p> <p>Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, cu suportul organizațiilor societății civile, VB: 2,6 (2019)% și T: 16 % pentru anul 2023, realizat – 12, 23% (265 cazuri din 2168 cazuri noi și recidive TB notificate pe parcursul anului 2023).</p> <p>Indicatorul este realizat în proporție de 76%.</p>
	<p align="center">Obiectivul specific 2. Stabilirea diagnosticului precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea, până la sfârșitul anului 2025, a cel puțin 90% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă, prin asigurarea accesului universal la diagnostic precoce al tuturor formelor de tuberculoză și la testele de sensibilitate la medicamente, inclusiv la testele rapide</p>			
2.1.	<p align="center"><i>Asigurarea depistării tuberculozei prin aplicarea și extinderea constantă a metodelor moderne rapide de diagnostic fenotipice și genotipice recomandate de Organizația Mondială a Sănătății</i></p>			
2.1.1.	Furnizarea durabilă de tehnici moleculare-genetice pentru diagnosticarea rapidă a tuberculozei sensibile și a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Este asigurat acces universal la diagnostic precoce al tuturor formelor de tuberculoză și la testele de sensibilitate la medicamente, inclusiv utilizarea testelor rapide:</p> <ul style="list-style-type: none"> acoperire geografică completă cu Xpert MTB/RIF; accesul la stabilirea rezistenței la medicamentele antituberculoase este universal. <p>Din sursele Fondului Global în anul 2023 a fost procurat 1 aparat Xpert cu 10 culori, 16 module care a fost instalat în Laboratorul Național de Referință în microbiologia tuberculozei.</p> <p>De asemenea au fost procurate 3000 cartușe pentru metoda Xpert MBT/XDR, care sunt utilizate pentru depistarea și monitorizarea tratamentului pacienților cu TB MDR&XDR</p> <p>Rata de notificare a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente la 100 000 populație VB: 16.3 la 100 000 populație (2019) și T: 11.8 la 100 000 populație pentru anul 2023, de facto – 13.8 la 100 000 populație, ceea ce corespunde cu 415 cazuri de tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă raportate în anul 2023.</p> <p>Ponderea pacienților cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) notificați în rândul pacienților testați cu teste rapide de diagnostic recomandate de Organizația Mondială a Sănătății</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				VB: 93% și T: >90 % pentru anul 2023, realizat - 94 %. Din 2168 pacienți cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) notificați în rândul pacienților au fost testați cu teste rapide de diagnostic 2038.
2.2.	<i>Fortificarea rețelei de laborator prin asigurarea controlului calității și biosecurității în conformitate cu standardele naționale și internaționale în cadrul rețelei naționale de laboratoare implicate în diagnosticul microbiologic al tuberculozei</i>			
2.2.1.	Asigurarea controlului calității tuturor rețelelor de laborator implicate în metodele fenotipice și genotipice pentru diagnosticarea tuberculozei	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Ponderea laboratorului de referință/centrului de microscopie care corespunde standardelor pentru laboratoarele în microbiologia tuberculozei – 85%. Laboratorul Național de Referință în Microbiologia Tuberculozei, deține certificatul de acreditare, fiind primul laborator de analize medicale public din Republica Moldova, acreditat la cerințele standardului ISO 15189. Aceasta denotă credibilitate în rezultatele obținute, minimizarea riscului de rezultate eronate care contribuie la stabilirea unui diagnostic al tuberculozei corect, factor important în ameliorarea situației epidemiologice a tuberculozei în republică.
2.2.2	Participarea la controlul calității extern al Laboratorului național și laboratoarelor de referință în microbiologia tuberculozei, evaluarea comprehensivă a rețelei naționale de laboratoare de tuberculoză și elaborarea planului de acțiuni	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Laboratorul Național de Referință a fost vizitat de Echipa MOLDAC, la data de 13.07.2023, în urma căreia s-a confirmat respectarea cerințelor Standardului EN ISO 15189:2014, primit la data de 24.05.2022, plus s-a extins acreditarea pentru Testul Xpert/XDR (Decizia Nr.108 din 13.07.2023). Laboratorul Național de Referință a participat la Controlul Calității Extern, organizat de Compania internațională INSTAND, unde a obținut cu succes testul de competență primind Certificatele cu următorul punctaj: 1. Microscopia - 30 puncte din totalul de 30 (100%); 2. Amplificarea acizilor nucleici NAT (Xpert) – 25 puncte din totalul de 25 (100%); 3. Identificarea culturilor - 25 puncte din totalul de 25 (100%); 4. Testarea Sensibilității Fenotipice – 250 puncte din totalul de 250 (100%); 5. Testarea Sensibilității Genotipice - 100 puncte din totalul de 100 (100%). Laboratoarele Regionale de Referință au fost testate de către Laboratorul Național de Referință prin utilizarea culturilor de Referință obținute de la INSTAND, unde au obținut cu succes testul de competență primind Certificatele cu următorul punctaj: 1. LRR Bender - 475 puncte din totalul de 475 (100%); 2. LRR Vorniceni - 475 puncte din totalul de 475 (100%); 3. LRR Bălți - 175 puncte din totalul de 175 (100%); Pe parcursul anului 2023 au fost vizitate 20 de vizite în Laboratoare de nivelul 1, care au fost evaluate satisfăcător cu întocmirea rapoartelor și recomandărilor de rigoare.
2.2.3.	Implementarea Standardelor de biosecuritate în laboratoarele microbiologice de tuberculoză	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Standarde de biosecuritate sunt implementate în toate laboratoarele microbiologice de tuberculoză. Organizarea vizitelor privind controlul calității de către LNR în LRR și Laboratoare de nivelul I. Standarde de biosecuritate au fost implementate în toate laboratoarele de referință în microbiologia de tuberculozei Pe parcursul anului raportat au fost efectuate 20 vizite de monitorizare în 20 teritorii.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
2.3.	<i>Asigurarea monitorizării tratamentului pacienților cu toate formele de tuberculoză prin evaluarea regulată a rezistenței M. tuberculosis la medicamente</i>			
2.3.1.	Aprovizionarea durabilă cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M.tuberculosis</i> la preparate și supravegherea rezistenței <i>M.tuberculosis</i> la medicamente la nivel național	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Aprovizionarea cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparate și supravegherea rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la medicamente la nivel național, conform planului de distribuție aprobat de către MS.</p> <p>În rezultatul analizei rapoartelor trimestriale a consumului consumabilelor și reagenților pentru activitatea de laborator în microbiologia tuberculozei în cadrul serviciului de fiziopneumologie la nivel de țară se calculează necesitățile pentru un trimestru ulterior de activitate, cu întocmirea planurilor de distribuție. În baza Planului de distribuție, semnat de către MS, se distribuie per teritorii consumabile și reagenți de laborator în microbiologia tuberculozei pentru activitatea în cadrul serviciului de fiziopneumologie la nivel de țară. https://simetb.ifp.md/Download/ifp_mednet/index.htm</p> <p>Rata de acoperire cu teste de sensibilitate la medicamente în rândul pacienților cu tuberculoză pulmonară cu rezultate microbiologice pozitive - 93%, din 1539 de pacienți cu cultură pozitivă 1431 l-i s-a montat testul de sensibilitate la medicamente.</p> <p>VB: 81% (2018) și T: 87 % pentru anul 2023, realizat - 93%.</p>
2.3.2.	Aprovizionarea durabilă cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparatele noi (Bedaquilina, Delamanid), inclusiv prin secvențierea genomului micobacterian	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Aprovizionarea cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparatele noi (Bedaquilina, Delamanid), inclusiv prin secvențierea genomului micobacterian, conform planului de distribuție aprobat de către MS.</p> <p>Pe parcursul anului raportat, rata de acoperire cu testarea rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la Bedaquilina, Delamanid în rândul pacienților cu tuberculoză multidrogrezistentă a constituit 86%, din 1431 de pacienți testați la medicamentele antituberculoase 1231 l-i s-a montat testul de sensibilitate la Bedaquilina și Delamanid.</p>
2.3.3.	Menținerea și consolidarea sistemului de curierat pentru transportarea sputei către Laboratorul național de referință	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Transportarea probelor de spută pentru diagnosticul tuberculozei pe parcursul anului 2023, a fost asigurată la timp și fără întreruperi.</p> <p>Au fost colectate și transportate către Laboratoarele de referință specimene de sputa – 30509 unități.</p> <p>Echipa Departamentului de coordonare PNRT a colectat și transportat 26 560 unități de specimene către Laboratorul Național de Referință.</p>
<p>Obiectivul specific 3. Aplicarea tratamentului tuberculozei sensibile și tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente, cu obținerea, până la sfârșitul anului 2025, a ratei de succes printre cazurile noi și recidive de tuberculoză sensibilă de cel puțin 90% și printre cazurile de tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă nu mai joasă de 80%, prin asigurarea accesului echitabil la tratament de calitate și la îngrijiri continue al tuturor persoanelor cu tuberculoză, inclusiv al copiilor, prin abordarea centrată pe persoană și acordarea de suport în baza necesităților persoanei</p>				

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
3.1.	<i>Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase de calitate</i>			
3.1.1.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei sensibile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Este asigurat acces echitabil la tratament de calitate și îngrijiri continue pentru toate persoanele cu tuberculoză, inclusiv copii, prin abordare centrată pe persoană și suport în baza necesităților persoanei.</p> <p>Toate medicamentele antituberculoase de linia I sunt disponibile în țară.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rata de succes al tratamentului în rândul pacienților cu tuberculoză sensibilă (cazuri noi și recidive) VB: 85% (cohorta anului 2018) și T: 88% pentru anul 2023, realizat – 84.5 %, 1413 din 1673 persoane (cohorta anului 2022). Ponderea pacienților care au inițiat tratamentul antituberculos cu medicamente de primă linie în condiții de ambulator VB: 25.7% (2019) și T: 35% pentru anul 2023, realizat - 18.7 %, 335 din 1796 persoane. Mortalitatea prin tuberculoză (100 mii populație): 6.2 la 100 mii populație, 187 cazuri de deces prin TB, dintre care 47 cazuri de co-infecție TB/HIV.
3.1.2.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Toate medicamentele antituberculoase de linia II sunt disponibile în țară.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ponderea pacienților notificați cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă înrolați în tratament VB: 94.5% (2019) și T: 95% pentru anul 2023, realizat – 93.8%, 442 din 471 persoane. Rata de succes al tratamentului în cohorta pacienților cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă VB: 73% (cohorta 2017) și T: 75% pentru anul 2023; realizat – 77.2%, 223 din 289 persoane (cohorta anului 2021).
3.1.3.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase, forme pediatrice	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Este asigurat acces echitabil la tratament de calitate pentru toate persoanele cu tuberculoză, inclusiv copii, prin abordare centrată pe persoană și suport în baza necesităților persoanei.</p> <p>În data de 01.12.2023 au fost recepționate donația unui lot format din 10 seturi pentru cure de tratament de medicamente pediatrice din partea Guvernului Japoniei pentru tratamentul tuberculozei TB DR la copii.</p>
3.1.4.	Asigurarea distribuției medicamentelor antituberculoase în teritorii	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Toate medicamentele antituberculoase de linia I și linia II sunt disponibile în țară. În rezultatul analizei rapoartelor trimestriale a consumului de medicamente antituberculoase în cadrul serviciului de ftiziopneumologie la nivel de țară se calculează necesitățile pentru un trimestru ulterior de activitate, cu întocmirea planurilor de distribuție.</p> <p>Pe perioada raportării, în baza planului de distribuție, semnat de către MS, la nivel de țară, au fost distribuite către instituții, medicamente antituberculoase pentru activitatea lor în cadrul serviciului de ftiziopneumologie.</p> <p>https://simetb.ifp.md/Download/ifp.mednet/index.htm</p> <p>Transportarea medicamentelor antituberculoase de linia a II-a pe parcursul anului 2023, a fost asigurată la timp și fără întreruperi. Numărul de pachete cu medicamente livrate pentru bolnavii TB în teritorii a constituit 5994 unități.</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
3.1.5.	Implementarea regimurilor noi de tratament peroral scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Regimurile noi de tratament peroral scurte modificate au fost implementate din luna septembrie 2020, fiind asigurat accesul persoanelor cu TB RR/MDR, care sunt eligibile, la regimuri scurte de tratament mSTR (9 luni) în cadrul studiului operațional.</p> <p>Astfel, pentru anul 2023, rata de acoperire cu regimuri de tratament perorale scurte modificate pentru tuberculoza drogrezistentă a constituit 38.3% (197 cazuri din 515).</p> <p>VB: N/A și T: 25% pentru anul 2023, realizat – 38,3%.</p>
3.2.	<i>Asigurarea monitorizării tratamentului, managementului și prevenirii reacțiilor adverse la medicamente antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei</i>			
3.2.1.	Elaborarea mecanismului de asigurare a accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost elaborat mecanismul de asigurare a accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei.</p> <p>Toți pacienții, aflați la tratament în staționar sunt asigurați cu preparatele necesare pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse.</p> <p>În condiții de tratament ambulator se eliberează Pyridoxine (Vitamina B6) de către medicul ftiziopneumolog conform planurilor de distribuție, aprobat de către MS.</p>
3.2.2.	Actualizarea Regulamentului privind managementul medicamentelor antituberculoase și sistemul de farmacovigilență în tratamentul pacienților cu tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost actualizat regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase și sistem de farmacovigilență în tratamentul pacienților cu tuberculoză, în conformitate cu Politica de Stat în domeniul Medicamentului, aprobată prin hotărârea Parlamentului nr.1352 – XV din 03.10.2002, Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456 din 25.05.1992 și Legea cu privire la medicamente nr.1409 din 17.12.1997, și recomandările OMS.</p> <p>Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. Anexa 16. Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase.</p> <p>https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf</p> <p>Tratamentul pacienților cu tuberculoză se efectuează în baza Protocoalelor clinice naționale și standardelor de asistență medicală, elaborate în conformitate cu recomandările OMS și aprobate de către Ministerul Sănătății.</p> <p>În conformitate cu prevederile Dispoziției Ministerului Sănătății nr. 614-d/2023, în perioada 06-07 decembrie și 18-19 decembrie 2023, au fost desfășurate cursurile de instruire on-line pentru personalul medical din serviciul ftiziopneumologic cu genericul „Farmacovigilența. Monitorizarea și managementul activ a siguranței medicamentelor antituberculoase (aDSM)”, cu participare a 190 medici ftiziopneumologi din republică.</p> <p>https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2023_11_28_nr_614d.pdf</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
3.2.3.	Asigurarea farmacovigilenței active, cu elaborarea și implementarea procedurilor standard de operare pentru monitorizarea și managementul activ al securității medicamentelor antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei	2021*	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>În perioada de raportare au fost elaborate și implementate proceduri standarde de operare pentru monitorizarea și managementul activ al securității medicamentelor antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei.</p> <p>În scopul elaborării Procedurilor Standard de Operare (POS) pentru managementul tuberculozei în Moldova a fost contractat un expert internațional. Astfel, au fost elaborate 5 POS-uri, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducere în aDSM și Terminologie. • Programul de monitorizare și atribuirea gradului de severitate. • Instrumente și tehnici pentru evaluarea și analiza reacțiilor adverse. • Managementul clinic al reacțiilor adverse care detaliază procedurile pentru gestionarea clinică a reacțiilor adverse la tratamentul TB. • Evaluarea cauzalității unde sunt abordate metodele de determinare a relației cauzale între tratamentul TB și reacțiile adverse observate.
3.3.	<i>Asigurarea aderenței la tratament și suportul pacientului, inclusiv prin utilizarea unor abordări inovatoare, centrate pe persoană</i>			
3.3.1.	Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare persoană afectată de tuberculoză și a familiei, precum și acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost elaborat Managementul comunitar de caz al copilului afectat de tuberculoză. Ordinul MS nr. 432/2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. Anexa 17. Managementul comunitar de caz al copilului afectat de tuberculoză.. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf</p> <p>Toate persoanele cu tuberculoză, au acces la suport psihosocial, în vederea asigurării creșterii aderenței la tratament.</p> <p>Pe parcursul perioadei raportate a fost asigurat suportul de la egal la egal, tuturor persoanelor cu tuberculoză, de către prestatorii organizațiilor societății civile din sursele FG.</p> <p>În cadrul grantului FG pe malul stâng în anul 2023 au fost acoperiți cu servicii a echipei multidisciplinare 304 persoane. Inclusiv, cu servicii DOT 238 pacienți din care - 142 au fost aderenți la tratament (60%), 134 au încheiat cu succes tratamentul (56%), iar 7 au abandonat tratamentul (2.9%).</p>
3.3.2.	Asigurarea suportului motivațional lunar (stimulente)	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Toate persoanele cu TB au fost asigurate cu suport motivațional lunar (acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport public de la/la domiciliu) în condiții de ambulator din sursele CNAM pe malul drept și din sursele FG pe malul sting.</p> <p>În conformitate cu prevederile Ordinului MS nr. OMS1189/324/2023 cu privire la unele intervenții de creștere a aderenței la tratamentul tuberculozei în condiții de ambulator, Publicat : 28.12.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 502-504 art. 1265 Data intrării în vigoare din 22.12.2023 a fost revizuită modalitate de rambursare a cheltuielilor pentru pacienții afectați de tuberculoză și costul tichetului alimentar a fost revizuit și constituie 53 lei/zi iar rambursarea</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				<p>cheltuielilor pentru transport public (tur-retur) au un echivalent bănesc de 150 lei/lunar. (https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_OMS1189_324_2023.pdf)</p> <p>Începând cu anul 2024, este aplicată o nouă modalitate de rambursare a cheltuielilor pentru pacienții afectați de tuberculoză. Astfel, fiecare pacient care urmează tratamentul în condiții de ambulator beneficiază gratuit de un card bancar, pe care sunt alocați banii de la CNAM și cu ajutorul căruia procură produse alimentare din orice magazin din țară care dispune de terminal de plată.</p> <p>În anul 2023 din sursele CNAM au fost acoperite cheltuielile pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor TB în sumă de 15 764 907,99 lei.</p> <p>Din sursele grantului FG, în scopul menținerii și îmbunătățirii aderenței la tratamentul antituberculos, persoanele cu TB din teritoriile din stânga Nistrului beneficiază de un suport financiar în valoare de 1,730.00 MDL lunar, cu condiția administrării regulate a tratamentului. Pe parcursul anului 2023 au beneficiat de suport motivațional 395 pacienți de pe malul stâng în valoare de 2,790,243.35 MDL.</p>
3.3.3.	Extinderea utilizării tratamentului cu suportul video la nivel național	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Toate persoanele cu TB, care sunt eligibile, au acces la VST (tratament videoasistat). În anul 2023, pe ambele maluri, 315 persoane cu TB au fost înrolate și instruite în utilizarea VST, din care - 252 persoane au împlinit 60 zile de tratament VST și au înregistrat o aderență mai mare de 90%, pentru toată perioada aflării în VST.</p> <p>Astfel, ponderea pacienților cu tuberculoză care au administrat tratament video asistat a constituit 13,7 % (315 din 2299 cazuri TB cu tratament inițiat în 2023).</p>
3.3.4.	Asigurarea suportului „de la egal la egal” persoanelor cu tuberculoză de către prestatorii organizațiilor societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Pe parcursul anului raportat a fost asigurat suportul de la egal la egal persoanelor cu tuberculoză de către prestatorii organizațiilor societății civile.</p> <p>Ponderea pacienților care au inițiat tratament antituberculos (tuberculoză sensibilă și tuberculoză drogrezistentă) și care au beneficiat de orice formă de asistență pentru creșterea aderenței din partea organizațiilor societății civile, inclusiv suport psihosocial a constituit 10,7%.</p>
<p align="center">Obiectivul specific 4. Asigurarea acoperirii universale și continuității serviciilor medicale, gestionarea comorbidităților și problemelor social-economice în baza necesităților persoanei, prin extinderea colaborării cu programele naționale HIV, Hepatite, Droguri, Alcool, Diabet, Sănătate mintală etc., conlucrarea cu sectorul penitenciar, social și societatea civilă</p>				
4.1.	<p align="center"><i>Îmbunătățirea activităților de colaborare pentru un răspuns eficient la coinfecția TB/HIV</i></p>			
4.1.1.	Dezvoltarea și consolidarea unui mecanism multisectorial de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză cu alte ministere, instituții	2021* 2022	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat în anul 2022</p> <p>A fost dezvoltat un mecanism multisectorial de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză cu alte ministere, instituții publice.</p> <p>http://ccm.md/sites/default/files/2023-02/8_05_22_Draft_MAF-TB%20consolidated%20report-Pre-final.pdf</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	publice, inclusiv efectuarea unei evaluări de bază, consultații naționale cu participarea tuturor părților interesate, naționale și internaționale, a reprezentanților societății civile, ai comunității și revizuirea periodică			
4.1.2.	Dezvoltarea parteneriatelor colaborative la nivel de comunități prin implicarea organizațiilor societății civile și autorităților administrației publice locale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> Pe parcursul anului 2023, AO SMIT a organizat 7 ședințe comune de informare și sensibilizare pe aspecte relevante răspunsului național la TB, în rândul APL de nivelul I și II, AMP și serviciului de sănătate publică la nivel de teritoriu în raioanele Donușeni, Nisporeni, Drochia, Edineț, Florești, Sîngerei, Briceni și mun. Bălți. În total, 64 persoane informate și sensibilizate. A fost elaborată și susținută aplicația comună APL-SMIT prin cofinanțare 50/50, realizată în cadrul strategiei de accesare a resurselor financiare, altele decât cele acordate de donatori pentru realizarea activităților în domeniul TB și asigurarea sustenabilității acestora. Astfel, prin parteneriat cu Consiliul Municipal Bălți, Administrația Publică Locală și Direcția Învățământ, Tineret și Sport a municipiului Bălți (buget local) și AO SMIT (buget SMIT, resursele Fondului Global) au cofinanțat în raport de 50% fiecare (i) organizarea unei platforme pentru colectarea deșeurilor menajere și (ii) procurarea și instalarea unei porți automate la intrare pentru Instituția de educație timpurie de tip sanatorial Nr.16 "Bucuria" din mun. Bălți". În total, alocate în acest sens – 77.791, 21 MDL.
4.1.3.	Asigurarea screeningului la tuberculoza activă și infecția tuberculoasă latentă printre persoanele care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2023, 7598 persoane care trăiesc cu HIV au fost supuse screeningului la tuberculoză sau infecția tuberculoasă din 9778 persoane, care sunt înrolate în TARV la 31.12.2023 (78%).</p>
4.1.4.	Asigurarea diagnosticului tuberculozei în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost asigurat diagnosticul tuberculozei în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV.</p> <p>Pe parcursul anului 2023 ponderea persoanelor diagnosticate cu tuberculoză din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV a constituit 2.7 % (din 9778 persoane care trăiesc cu HIV și se afla la evidența medicului de familie au fost diagnosticați cu tuberculoza 262 persoane).</p>
4.1.5.	Integrarea testării HIV în rândul pacienților cu tuberculoză în serviciile de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator realizat</p> <p>Rata de acoperire cu testare la HIV – 96.5%.</p> <p>Din 2168 de bolnavi cazuri noi și recidive TB depistați în anul 2023 au fost testați la HIV — 2091 persoane</p> <p>Testarea la HIV în rândul pacienților cu tuberculoză, în serviciile de tuberculoză a avut o rată de acoperire de 96.5%.</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
		2025		VB: 97% (2019) și Ț: >95% pentru anul 2023, realizat – 96.5%
4.1.6.	Asigurarea tratamentului preventiv cu Cotrimoxazol la persoane cu coinfecția TB/HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat În anul 2023 din 262 persoane cu co-infecția TB/HIV, 243 persoane au inițiat tratament preventiv cu Cotrimoxazol - 93%.
4.1.7.	Asigurarea tratamentului antiretroviral persoanelor cu coinfecția TB/HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Pe parcursul anului de raportare, din 262 pacienți cu TB/HIV 243 de pacienți cu TB/HIV au beneficiat de tratament antiretroviral. VB: 88.1% (2019) și Ț: >95% pentru anul 2023, realizat – 93%.
4.2.	<i>Consolidarea acțiunilor de colaborare pentru un răspuns eficient la tuberculoză cu alte programe naționale</i>			
4.2.1.	Elaborarea regulamentului de servicii integrate la nivel teritorial în corespundere cu necesitățile persoanei cu co-morbiditati.	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 A fost elaborat Regulamentul privind activitățile comune ale centrelor de sănătate publică, serviciilor de fiziopneumologie și medicină primară drept răspuns la tuberculoză, inclusiv implicarea actorilor comunitari, care se regăsește în Anexa 6 Ordinului MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
4.2.2.	Fortificarea acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticul, tratamentul și prevenirea tuberculozei în rândul persoanelor cu comorbidități: tuberculoză/hepatită virală, tuberculoză/boală mintală, tuberculoză/diabet zaharat etc., inclusiv în rândul grupurilor vulnerabile	2021* 2022 2023	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 Au fost elaborate acțiunile colaborative cu alte Programe Naționale de sănătate și determinante sociale, care se regăsesc în Anexa 9. Realizarea activităților sinergice cu alte Programe Naționale de sănătate și determinante sociale. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
4.2.3.	Asigurarea platformelor de servicii integrate de prevenire și suport pentru persoanele afectate de tuberculoză cu alte comorbidități la nivel de organizații ale societății civile și comunitar	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Sunt asigurate platforme de servicii integrate de prevenire și suport pentru persoanele afectate de tuberculoză cu TB/HIV la nivel de organizații ale societății civile și comunitar
Obiectivul specific 5. Reducerea transmiterii tuberculozei în societate prin măsuri de prevenire în răspunsul la tuberculoză, inclusiv prin extinderea tratamentului preventiv al tuberculozei la persoanele care trăiesc cu HIV, la contactii adulți, la copii și asigurarea ratei de vaccinare cu vaccinul <i>Bacillus Calmette-Guerin</i> la nou-născuți de cel puțin 95%				
5.1.	<i>Asigurarea măsurilor de prevenire a tuberculozei</i>			
5.1.1.	Asigurarea imunizării cu <i>Bacillus Calmette-Guérin</i> în conformitate cu Programul național de imunizare	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Pe parcursul anului 2023 a continuat vaccinarea BCG. Acoperirea vaccinală a copiilor cu vârsta sub 12 luni la nivel național a constituit 95,3%, fiind atinsă ținta preconizată de peste 95%. VB: 96.4% (2019) și T: >95% pentru anul 2023, realizat – 95.3%.
5.1.2.	Actualizarea Protocolului clinic național privind diagnosticul și tratamentul infecției tuberculoase latente în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Protocolul clinic național privind diagnosticul și tratamentul infecției tuberculoase a fost actualizat în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății, și a fost aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății, nr. 481/2023 cu privire la aprobarea Ghidului „Organizarea și desfășurarea screening-ului sistematic și a tratamentului preventiv al tuberculozei”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_05_31_nr_481.pdf
5.1.3.	Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase latente utilizând testul cutanat cu tuberculină și testul de eliberare de interferon gamma	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Ponderea persoanelor eligibile din populațiile cu risc sporit de infectare testate pentru infecția tuberculoasă (%) T: >90% pentru anul 2023, realizat – 92,2% Numărul total de persoane din populațiile cu risc sporit care au fost testate pentru infecția tuberculoasă în perioada de raportare (26348 / Numărul de persoane din populațiile cu risc sporit care au fost eligibile pentru testare în perioada de raportare 28556)
5.1.4.	Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase	2021* 2022 2023	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Toate persoanele, care au fost eligibile, au avut acces la testele IGRA – 100% Pe parcursul anului 2023 au fost efectuate 730 teste IGRA (testul de eliberare de interferon gamma).

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	latente utilizând testul de eliberare de interferon gamma	2024 2025		
5.1.5.	Asigurarea tratamentului preventiv antituberculos în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator parțial realizat</p> <p>Din 921 persoane, care au inițiat TARV în 2022, 192 de persoane au inițiat tratament preventiv antituberculos, ceea ce constituie 20,8%.</p> <p>Rata de acoperire cu tratament preventiv antituberculos în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV VB: 66.7% (2019) și T: 70% pentru anul 2022, realizat – 20.8 %.</p>
5.1.6.	Realizarea tratamentului infecției tuberculoase latente în rândul contactilor	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Rata de acoperire cu tratamentul infecției tuberculoase în rândul contactilor VB: 76.2% și T: >90% pentru anul 2023, realizat – 84,4%</p> <p>Numărul mediu de contacti luați la evidență în focarele de tuberculoză constituie 13901, dintre care 95,7% (13303) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 6,7% (886) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament preventiv TB, din aceștia 84,4% (748) au primit cursul deplin de tratament profilactic.</p>
5.2.	<i>Creșterea gradului de conștientizare privind tuberculoza și reducerea riscului de transmitere a tuberculozei în comunități</i>			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
5.2.1.	Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel național și local	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	<p>Indicator realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> Tendențele, provocările și soluțiile în problema tuberculozei au fost discutate în cadrul unor consultări publice la Parlament. Comisia protecție socială, sănătate și familie, 24 martie 2023 https://multimedia.parlament.md/tendintele-provocarile-si-solutiile-in-problema-tuberculozei-au-fost-discutate-in-cadrul-unor-consultari-publice-la-parlament/ În vederea realizării prezentei acțiuni a fost organizată și desfășurată la 24 martie 2023 Conferința științifico-practică cu genericul „DA! Putem învinge tuberculoza” (Dispoziția MS din 20.03.2023 nr. 156-d). Activități comune realizate cu mass-media: Organizarea discursurilor în mass-media republicane și teritoriale privind profilaxia TB: Emisiune Radio Chișinău & Podcast Sănătate INFO „Provocări actuale în combaterea tuberculozei și ținerea sub control a maladiei”; Vizită de documentare pentru jurnaliști la Laboratorul Național de Referință al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganuic”; Emisiune Radio Chișinău & Podcast Sănătate INFO „Implicarea comunităților în identificarea și tratamentul bolnavilor cu TB”; Club de presă cu participarea reprezentanților societății civile și ai comunităților locale implicați în proiecte de identificare și tratament a bolnavilor cu TB ”Specificul tratamentului pacienților cu TB și contribuția comunității la prevenirea și combaterea TB” La data 24 martie 2023 s-a iluminat în ROȘU Arcul de Triumf din Chișinău, și pe fața blocului clinic al institutului s-a instalat și iluminat în ROȘU sloganul „DA! Putem învinge tuberculoza” subliniind urgența cu care trebuie să se intensifice și să se dubleze eforturile pentru a învinge TB. S-a distribuit material informativ cu privire la tuberculoză în școli din centrul orașului Chișinău; Piața Centrală; Gările auto; Gara feroviară; Parcurile de troleibuze. S-a difuzat spoturi audio-video cu privire la tuberculoză în Piața Centrală; troleibuze; autobuze, rețeaua de magazine Linella, Fourchette, Metro. Au fost organizate flashmob: 24.03.2023, Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Scuarul magazinului UNIC, centrul comercial “Shopping Malldova”. 24.03.2023 în scuarul magazinului UNIC s-a efectuat screening-ul radiologic pulmonar cu ajutorul instalației radiologice mobile și consultația medicului ftiziopneumolog.
5.2.2.	Elaborarea, editarea și distribuirea materialelor educaționale și informative despre tuberculoză grupurilor-cheie	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	<p>Indicator realizat</p> <p>Pe parcursul anilor 2021-2023 au fost elaborate, editate și distribuite materiale educaționale și informative despre tuberculoză pentru grupurile-cheie. În vederea realizării activității date au fost editate și distribuite 28 tipuri de materiale informative. În total numărul de materiale elaborate și distribuite este de 33 000.</p>
5.2.3.	Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale de informare, educare și	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției;	<p>Indicator realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2023 au fost realizate intervenții pentru educare și informare (materiale de informare, educare și comunicare, intervenții mass-media etc.). Această activitate a fost realizată prin implementarea mai multor subactivități:</p> <ol style="list-style-type: none"> Actualizarea site-ului www.tuberculoza.info

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	comunicare, intervenții mass-media etc.)		Ministerul Educației Culturii și Cercetării	<p>2) Elaborarea/actualizarea materialelor audio și video 3) Difuzarea materialelor video și audio</p> <p>În cadrul acestei activități, pe parcursul perioadei de raportare timp 14 zile calendaristice consecutive, între orele 06.00 – 9.00 și orele 19.00 – 23.00. a fost realizată difuzarea materialelor video și audio privind tuberculoza după cum urmează:</p> <p>Spoturile video:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Testează-te pentru infecția tuberculoasă" - durata 65 secunde, difuzat în limbile română și rusă; 2. "Cum se transmite tuberculoza (Info grafic)" - durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă. 3. "Simptomele TB la maturi" - durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă; 4. „Tuberculoza nu este un obstacol în calea fericirii” („Nunta”) - durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă. <p>Canalele TV unde au fost difuzate: Prime, Publica TV, Canal N4, canal 3. Durata totală de difuzare - 280 minute. Zilnic au fost difuzate 20 minute(5 minute per canal TV).</p> <p>Spoturile audio:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.„Dialog simptome” - durata 40 secunde în limba română și 35 secunde în limba rusă; 2.„Cum se transmite tuberculoza” - durata 30 secunde, difuzat în limbile română și rusă. <p>Posturile de radio la care au fost difuzate: Retro FM, Hit FM, Auto radio, Novoe radio. Durata totală de difuzare 196 minute. Zilnic au fost difuzate 13 minute și 20 secunde (3 minute și 30 secunde per post de radio).</p> <p><u>Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare privind tuberculoza:</u></p> <p>În perioada de raportare fost oferită asistență metodologică și tehnică voluntarilor colegiilor de medicină din țară (Cahul, Ungheni, Bălți, Orhei și Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie "Raisa Pacalo" (Chișinău) care au fost invitați să participe la evenimente de informare privind TB pentru diferite grupuri de populație. În acest sens au fost organizate mai multe evenimente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La 28 septembrie 2023, a avut loc o întâlnire online cu echipele de voluntari de la colegiile de medicină, în cadrul căreia s-a discutat despre scopul campaniei, activitățile oportune și rolul acestora. • În primele zece zile ale lunii octombrie, în fiecare dintre colegiile menționate mai sus au fost organizate cursuri de o zi pentru voluntari de către profesori de la colegii și medici ftizio pneumologi din teritoriile respective. • Drept urmare, cei 125 studenți-voluntari instruiți sub îndrumarea cadrelor didactice, au organizat aproximativ 300 de întâlniri de informare în diferite localități - cu colegii lor, în colective de muncă, cu șomeri, pensionari, pacienți, etc, au distribuit informații prin intermediul rețelelor sociale, au realizat și plasat panouri informative în școli, biblioteci, magazine și alte locuri publice. • La 22 noiembrie 2023 a fost desfășurată Conferința finală a voluntarilor cu motto-ul "Suntem generația fără tuberculoză". La conferință au participat 125 de studenți, membri ai echipelor de voluntari. Toate echipele au pregătit prezentări privind rezultatele muncii lor în cadrul campaniei de informare, și-au împărtășit experiența în efectuarea unor mici anchete sociologice legate de studiul nivelului de cunoștințe al diferitelor grupuri de tineri despre tuberculoză.
5.3.	<i>Asigurarea controlului infecției în instituțiile medicale și alte entități publice la toate nivelurile de îngrijiri</i>			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
5.3.1.	Implementarea măsurilor de control al infecțiilor la nivel național, raional și instituțional în conformitate cu Planul național privind controlul infecțiilor actualizat	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator parțial realizat Pentru anul 2023, la nivel național, raional și instituțional au fost implementate măsuri de control al infecției tuberculoase.
Obiectivul specific 6. Adoptarea politicilor și implementarea măsurilor axate pe atingerea obiectivelor de reducere a poverii tuberculozei, prin implementarea abordării centrate pe persoană, reducerea poverii determinantelor sociale, ajustarea mecanismelor de finanțare la modelul centrat pe persoană la fiecare nivel de asistență, cu implicarea organizațiilor societății civile și a persoanelor afectate de tuberculoză				
6.1.	<i>Îmbunătățirea capacității de gestionare a programului național de răspuns la tuberculoză, inclusiv a capacității de monitorizare și supraveghere la toate nivelurile</i>			
6.1.1.	Elaborarea procedurilor standard de operare pentru consolidarea cadrului de monitorizare și evaluare de către Departamentul de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză, inclusiv cu implicarea organizațiilor societății civile	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în anul 2022 Au fost elaborate proceduri standard de operare a cadrului de monitorizare și evaluare, în vederea consolidării cadrului de monitorizare și evaluare. Anexa 14. Înregistrarea și declararea cazului de tuberculoză. Managementul circuitului informațional. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 „Cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
6.1.2.	Actualizarea, integrarea, menținerea și ajustările periodice ale sistemului informațional de colectare a datelor, inclusiv a cadrului de monitorizare și evaluare a organizațiilor societății civile, a sistemului informațional de monitorizare și evaluare	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat În perioada de raport a fost actualizat sistemul informațional de colectare a datelor, sistemul de monitorizare și evaluare, inclusiv actualizat cadrul de monitorizare și evaluare a organizațiilor societății civile. https://simetb.ifp.md/ Ca urmare a concursului realizat 21 noiembrie 2023 a fost desemnata instituția responsabilă pentru dezvoltarea sistemului informațional SIME-TB. Validarea anuală a datelor în SIME TB s-a efectuat în luna decembrie în baza Dispoziției MS nr.566/2023, cu privire la desfășurarea seriei de ateliere de lucru ”Validarea datelor in Sistemul de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei în Republica Moldova”, cu prezența fizică a medicilor ftizio pneumologi din raionale republicii. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2023_10_30_nr_566.pdf Elaborarea unui sistem informațional pentru domeniul TB: 1) Realizarea studiului de fezabilitate – realizat în anul 2022. Costul consultanței; 2) Elaborarea caietului de sarcini pentru elaborarea sistemului informațional – 2023 ; 3) Elaborarea Conceptului tehnic și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea SIME TB - 2023;

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				4) Elaborarea sistemului informațional SIME TB - pe parcursul perioadei de raportare, a fost lansat concursul pentru selectarea companiei care va elabora sistemul informațional - https://pas.md/ro/PAS/Tenders/Details/593 . Drept urmare, a fost obținută o ofertă care a fost considerată conformă pentru realizarea sarcinii urmare a evaluării tehnice . Realizarea sarcinii este planificată pe parcursul anului 2024.
6.1.3.	Asigurarea vizitelor integrate de monitorizare și evaluare, inclusiv în cadrul organizațiilor societății civile și alte autorități publice cu rețele sanitare proprii și private	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Echipele ce realizează vizitele periodice de supervizare în instituțiile specializate din republică și din regiunea de Est au continuat activitatea și în anul 2023. Au fost realizate 96 vizite de M&E: (58 malul drept și 38 malul stâng); au fost efectuate vizite de monitorizare și evaluare în comun cu reprezentanții OSC, UCIMP și Centrului PAS. Pondere unităților care au implementat cel puțin 85% din recomandările vizitelor de monitorizare și evaluare – 80%. Vizita misiunii de asistență tehnică în perioada 11-15 decembrie a Comitetului Undă Verde al Regiunii Europene a OMS (rGLC) și Facilității globale pentru medicamente în monitorizare și evaluarea diferitelor aspecte ale managementului Programului național de răspuns la tuberculoză, în baza Dispoziției MS nr. 618-d din 29 noiembrie 2023. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2023_11_29_nr_618d.pdf La data de 28.03.2023, 29.06.2023, 19.09.2023 și 14.12.2023 au avut loc vizitele de monitorizare privind realizarea SO mSTR „Evaluarea eficacității și siguranței regimurilor scurte de tratament modificate (mSTR) a tuberculozei RR numai prin medicamente per orale în Republica Moldova”.
6.1.4.	Instruirea periodică a personalului din cadrul Departamentului de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat <ul style="list-style-type: none"> • Participarea a 3 medici din cadrul DC PNRT la trainingul regional „Eastern Europe and Eurasia Regional Training of Trainers in TB M&E and Surveillance” in perioada 1-5 mai 2023, Tbilisi, Georgia • Participarea a 3 medici din cadrul DC PNRT la trainingul regional „Update on National TB M&E, surveillance and data use” 4 - 6 octombrie 2023, Tbilisi, Georgia. • Participarea 1 medic din cadrul DC PNRT la „Regional workshop on prevention and systematic screening to end tuberculosis in the WHO European Region by 2030 (PASS-to-EndTB) ”. 30 octombrie –1 noiembrie 2023, Istanbul, Turcia. • Participarea a 3 medici din cadrul DC PNRT la curs de instruire online din 26 iunie – 12 iulie 2023, privind analiza aprofundată a datelor de supraveghere de rutină a tuberculozei (TB) și a datelor de cercetare operațională privind regimurile modificate scurte de tratament (mSTR) pentru TB MDR/RR. • Curs de instruire privind cuantificarea medicamentelor antituberculoase, desfășurat de GDF, Parteneriatul Stop TB. 4 – 8 decembrie 2023, Chișinău.
6.2.	<i>Consolidarea sistemelor de sănătate prin implementarea unui model de îngrijire centrat pe persoană și mecanisme de finanțare bine aliniate pentru tuberculoză</i>			
6.2.1.	Optimizarea serviciului spitalicesc de profil ftziopneumologic	2021*	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator nerealizat Ponderea paturilor de ftziopneumologie optimizate din cadrul staționarelor specializate – 0%. În proces de realizare.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.2.2.	Fortificarea și extinderea rolului serviciului ftziopneumologic teritorial în managementul clinic al cazurilor de tuberculoză care nu necesită spitalizare	2021*	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost elaborat Regulamentul privind răspunsul la tuberculoză la nivelul asistenței medicale specializate de ambulator. (Anexa 5. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf)</p> <p>În perioada anului 2023, a fost actualizat Protocolul clinic național „Tuberculoza la copii”, aprobat de către MS prin ordinul nr. 970 din 03.11.2023. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_11_03_nr_970.pdf</p> <p>Protocol clinic național PCN - 123 Tuberculoza la adult a fost aprobat de către MS prin ordinul nr. 121 din 31.01.2024. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2024_01_31_nr_121.pdf</p> <p>În PCN aprobate au fost revizuite criteriile de internare și externare în staționarele specializate TB. Se recomandă inițierea tratamentului antituberculos din prima zi în condiții de ambulator.</p> <p>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au urmat și au finalizat tratamentul cu succes în condiții de ambulatoriu – 86.3%, 276 din 320 persoane (cohorta TB sensibilă, anul 2022); 68.1%, 32 din 47 persoane (cohorta TB MDR, anul 2021).</p>
6.2.3.	Revizuirea mecanismelor de plată ale prestatorilor și a modalităților de finanțare a serviciilor de tuberculoză în conformitate cu modelul de îngrijire în tuberculoză centrat pe persoană la fiecare nivel – asistența medicală primară, asistența medicală specializată de ambulatoriu, asistența medicală spitalicească	2021*	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Ordinul comun MS/CNAM nr.1192/323-A cu privire la aprobarea tarifelor serviciilor de depistare activă a tuberculozei în grupurile de risc în contextul răspunsului la tuberculoză. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_1192_tarife_CNAM.pdf</p>
6.2.4.	Asigurarea mentenanței staționarelor și subdiviziunilor de profil	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Ponderea staționarelor și subdiviziunilor de profil ftziopneumologic acreditate în sectorul civil - 100%, în cadrul sistemului administrației penitenciare – 0 %.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Certificat de acreditare Nr.1951 IMSP Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc” mun. Chișinău, str. C. Vîrnav 13 din data de 23 octombrie 2023; • Certificat de acreditare Nr.1295 IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftziopneumologie, mun. Chișinău, str. Grenoble 147 din data de 20 decembrie 2021; • Certificat de acreditare Nr.2003 IMSP SC Bălți, mun. Bălți, str. Decebal 101 din data de 11 decembrie 2023. <p>Finanțarea IMSP în anul 2023 antrenate în realizarea PNRT pentru anii 2022 – 2025 din sursele CNAM:</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați				
				5				
1	2	3	4	5				
				Denumire prestator de servicii medicale	Contractat		Executat	
					Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)
				IMSP „Institutul de ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc””	84 814	97 578 020,00	81 382	93 442 460,00
				IMSP „Spitalul Clinic Municipal Ftiziopneumologie”	41 240	43 539 620,00	41 240	43 539 620,00
				IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	8 351	8 803 830,00	8 351	8 803 830,00
				Total	134 405	149 921 470,00	130 973	145 785 910,00
				IMSP IFP Chiril Draganiuc: <ul style="list-style-type: none"> Din sursele FG în anul 2023 a fost efectuată reparație în cadrul staționarului IFP, Laboratorul Național de Referință și Departamentul de coordonare a PNRT. Valoarea totală este de 6 024,7 mii lei. Din sursele MS reparație a fost efectuată în valoarea totală 839,4 mii lei. 				
				Blocul ftiziologie, Spitalul penitenciar 16, Pruncul: <ul style="list-style-type: none"> Din sursele MJ (ANP) instalarea unui acoperișului nou în cadrul blocului ftiziologie în sumă de 7 978 619,01 lei; Din sursele FG în anul 2023 a fost instalarea unui sistemului de ventilare în sumă de 2 565 139,46 lei. 				
				IMSP SR Nisporeni, serviciul ftiziopneumologie: <ul style="list-style-type: none"> Din sursele FG – procurarea mobilierului în sumă de 215 000 lei. 				
				IMSP SCMF: <ul style="list-style-type: none"> Din sursele CNAM: Reparația CFD – 139797 lei; Reparația apeductului și canalizării – 60820 lei; Schimbarea ușilor în secția de Radiologie - 71282 lei. Din sursele Primăria Municipiului Chișinău – 179700 				
				IMSP SC Bălți: <ul style="list-style-type: none"> Din sursele CNAM: reparație cosmetică în secția ftiziopneumologie - 15400 lei; reparație cosmetică în serviciul consultativ — 6200 lei. 				

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați								
1	2	3	4	5								
6.2.5.	Asigurarea mentenanței echipamentelor din cadrul staționarelor și subdiviziunilor de profil	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2023 a fost asigurată mentenanța echipamentelor din cadrul staționarelor și subdiviziunilor de profil.</p> <p>Finanțarea IMSP în anul 2023 antrenată în realizarea PNRT pentru anii 2022 – 2025 din sursele CNAM - <i>Laboratoare de referință</i>:</p> <table border="1" data-bbox="900 469 2168 655"> <thead> <tr> <th data-bbox="900 469 1688 517">Denumire prestator de servicii medicale</th> <th data-bbox="1688 469 2168 517">Sume contractate (MDL)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="900 517 1688 564">IMSP „Institutul de ftziopneumologie „Chiril Draganiuc””</td> <td data-bbox="1688 517 2168 564">11 469 783,00</td> </tr> <tr> <td data-bbox="900 564 1688 612">IMSP „Spitalul Clinic Bălți”</td> <td data-bbox="1688 564 2168 612">3 319 234,00</td> </tr> <tr> <td data-bbox="900 612 1688 655">Total</td> <td data-bbox="1688 612 2168 655">14 789 017,00</td> </tr> </tbody> </table> <p>Din sursele FG au fost procurate pentru serviciul ftziopneumologic teritorial:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aparate de aer condiționat în cabinetele pentru păstrarea medicamentelor antituberculoase în suma de 438 406,00 lei; - dulapuri metalice speciale pentru păstrarea medicamentelor antituberculoase în suma de 84 000 lei; - pentru Laboratoarele de nivel I din teritorii (hote, mese speciale pentru laboratoare, scaune) în suma de 457 450,00 lei. <p>IP UCIMP DS a asigurat furnizarea serviciilor de mentenanță pentru: (i) echipamentele BD BACTEC MGIT, din cadrul LNR, IMSP IFP Chiril Draganiuc, și LRR din cadrul Spitalului Municipal Bălți și Spitalului TB din Bender (contract 58/CS/T cu Becton Dickinson BV din 07.09.2022, în valoare totală de 706112,00 MDL); (ii) echipamentele Cepheid GeneXpert® (58 unități), din cadrul instituțiilor medicale, în domeniul HIV și TB, de pe ambele maluri ale r. Nistru, inclusiv sistemul penitenciar (contract 15/CS/ în valoare totală de 366 231.80 MDL); și (iii) echipamentele HAIN LPA, din cadrul staționarelor și subdiviziunilor de profil, în domeniul TB (contract 73/CS/T din 21.06.2023, în valoare totală de 163 254.00 MDL). Total — 1 205 597,80 MDL.</p>	Denumire prestator de servicii medicale	Sume contractate (MDL)	IMSP „Institutul de ftziopneumologie „Chiril Draganiuc””	11 469 783,00	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	3 319 234,00	Total	14 789 017,00
Denumire prestator de servicii medicale	Sume contractate (MDL)											
IMSP „Institutul de ftziopneumologie „Chiril Draganiuc””	11 469 783,00											
IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	3 319 234,00											
Total	14 789 017,00											
6.2.6.	Elaborarea mecanismului de raportare a cheltuielilor factice pentru realizarea activităților Programului național de răspuns la tuberculoză la toate nivelurile din sistemul de sănătate	2021*	Ministerul Sănătății	<p>Indicator parțial realizat</p> <p>În corespundere cu Planul de cercetări operaționale ale PNRT, AO AFI în parteneriat cu Departamentul de coordonare a PNRT, a demarat realizarea studiului privind Costurile catastrofale aferente tuberculozei suportate de gospodăriile persoanei cu tuberculoză. Pe parcursul anului 2023, a fost revizuit și ajustat protocolul de studiu, în corespundere cu ultimul Manualul de studiu privind studiul costului catastrofal al pacientului cu tuberculoză al OMS cu anexele corespunzătoare și pregătirea pachetului complet de documente necesare aprobării Comitetului de Etică. Ca parte a Protocolului cercetării au fost elaborate și ajustate chestionarele de studiu pentru fiecare sub-eșantion de studiu specific (faza intensivă TB DR și TB Sensibilă, faza de continuare faza intensivă TB DR și TB Sensibilă, perioada post – tratament faza intensivă TB DR și TB Sensibilă). Eșantionul studiului a constituit 333 persoane cu TB sensibilă (câte 111 persoane din fiecare sub-eșantion) și 180 persoane cu TB DR (câte 60 persoane din fiecare sub-eșantion). Realizarea cercetării „Evaluarea cheltuielilor catastrofale a familiilor/gospodăriilor asociate tratamentului tuberculozei.” a fost aprobată prin Decizia nr. 1597 din 25.10.2023 a Comitetului Național de Expertiză Etică a Studiului Clinic. După obținerea deciziei, a demarat pregătirea pentru colectarea datelor – a fost realizată instruirea interviewerilor, generate liste nominale ale persoanelor eligibile pentru includere în studiu conform criteriilor de</p>								

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				eligibilitate. În paralel, a fost dezvoltată baza de date pentru introducerea chestionarelor, specific pentru fiecare sub-eșantion. De la 01 decembrie 2023 a început procesul de colectare a datelor, la finele anului fiind completate 110 chestionare. Reieșind din complexitatea cercetării și dificultatea de identificare a respondenților (în special din faza post – tratament), colectarea datelor continuă în 2024.
6.2.7.	Asigurarea mentenanței unităților de stocare a medicamentelor și a dispozitivelor medicale la nivel central	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	<p>Indicator realizat</p> <p>A fost asigurată mentenanța unităților de stocare a medicamentelor și dispozitivelor medicale la nivel central. La fel și asigurată continuitatea activităților de întreținere a depozitului național farmaceutic și asigurarea funcționalității acestuia se efectuează în baza acordului de finanțare între IMSP IFP „Chiril Draganiuc” și recipientul principal al Fondului Global, UCIMP din Moldova anual, în baza de contract.</p> <p>Cantitatea de medicamente antituberculoase pentru tratamentul tuberculozei sensibile procurată din bugetul republican este recepționată și stocată centralizat în spațiile de depozitare din cadrul IFP. Cantitatea recepționată prevede un stoc de lucru și un stoc de rezervă. Stocul de rezervă la nivel central, va fi de 6 luni suplimentar stocului de lucru comandat pentru 12 luni și la nivel local se distribuie un stoc de rezervă 3 luni.</p> <p>Medicamente antituberculoase pentru tratamentul formelor rezistente de TB procurate din banii bugetului de Stat și donații sunt recepționate și stocate centralizat în spațiile de depozitare a stocului consolidat de medicamente al PNRT din cadrul Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.</p> <p>Cantitatea recepționată prevede un stoc de lucru și un stoc de rezervă în cantitate necesară pentru 3 luni.</p> <p>IMSP IFP „Chiril Draganiuc”, creează condiții de stocare și eliberare ale medicamentelor și dispozitivelor medicale la toate nivelurile, conform prevederilor actelor de reglementare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății sau de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.</p> <p>Din sursele FG pentru necesitățile Depozitului Național Farmaceutic, LNR au fost procurate aparate de aer condiționat în suma de 118 898,00 lei</p>
6.3.	<i>Planificarea resurselor umane și consolidarea capacităților în prevenirea și îngrijirea tuberculozei</i>			
6.3.1.	Actualizarea periodică a curriculei de învățământ în conformitate cu normativele și instruirea continuă a personalului din diferite servicii implicate în răspunsul la tuberculoză, inclusiv instruirea la distanță pe platforme digitale, cu obținerea certificării	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea platformelor de instruire online și platformelor de telemedicină la IFP „Chiril Dragananiuc” și spitalul TB din Bender. • Formarea continuă a personalului din diferite servicii în controlul TBC, incl. formare la distanță pe platforme digitale, cu certificare. Dezvoltarea platformei de e-learning (ajustarea platformei Moodle) • Ponderea personalului din serviciul de ftiziopneumologie care a acumulat minimum 25 de credite anual în urma instruirilor – 75%. • Studenți anul IV ai Disciplinei de pneumologie și alergologie – total 389 studenți autohtoni, 169 studenți străini • Rezidenți la specialitatea Pneumologie pe anii de studii : anul 1 – 8 rezidenți, anul 2 – 3 rezidenți, anul 3 – 1 rezidenți, anul 4 – 7 rezidenți. Total – 19 rezidenți • Rezidenți de alte specialități care au fost instruiți în 2023: 117 <p><u>Oferta EMC în domeniu pentru anul 2023:</u></p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				<ul style="list-style-type: none"> • „Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei”, 100 ore – pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, oncologi, reumatologi, și medici ORL – total 6, dintre care medici de familie -1. • „Ftiziopneumologie” , 100 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi, epidemiologi – total 7, dintre care medici de familie -3. • „Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei”, 100 ore +12 ore CUSIM- pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, oncologi, reumatologi, și medici ORL – total 5, dintre care medici de familie – 3. • „Tuberculoza la copii”, 75 ore pentru medici ftiziopneumologi, pediatri, neonatologi, medici de familie, infecționiști, infecționiști, reumatologi, medici ORL – total 5, dintre care medici de familie – 2. • „Diagnosticul diferențial ale bolilor aparatului respirator”, 75 ore pentru medici ftiziopneumologi, pediatri, neonatologi, medici de familie, infecționiști, infecționiști, reumatologi – total 4, dintre care medici de familie – 2. • „Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei”, 100 ore 100 ore +12 ore CUSIM- pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, oncologi, reumatologi, și medici ORL – total 7, dintre care medici de familie – 3. • „Ftiziopneumologie”, 100 ore pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi, epidemiologi – total 5, dintre care medici de familie -1. • „Probleme actuale în ftiziopneumologie” , 75 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, neurologi, urologi, traumatologi, epidemiologi – total 5, dintre care medici de familie – 2. • „Esențialul în tuberculoză”, 75 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi – total 6, dintre care medici de familie – 3. • „Infecțiile în bolile aparatului respirator”, 75 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi, neurologi • „Ftiziopneumologie”, 100 ore pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi, epidemiologi – total 5, dintre care medici de familie 1.
6.3.2.	Instruirea prin rezidențiat a specialiștilor în ftiziopneumologie	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator realizat</p> <p>Ponderea absolvenților rezidențiatului la specialitatea de ftiziopneumologie încadrați la muncă în serviciul de ftiziopneumologie - 100%.</p> <p>Absolvenți în 2023 la specialitatea „Pneumologie” – 8.</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.3.3.	Organizarea întrunirilor și instruirilor la nivel central și teritorial, cu participarea părților implicate în răspunsul la tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Număr de întruniri și instruirii desfășurate la nivel central și teritorial, cu participarea părților implicate în răspunsul la tuberculoză - 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dispoziția MS nr.354-d/2023, cu privire la organizarea atelierului de instruire pentru medicii ftiziopneumologi "Agenda atelierului de instruire pentru fortificarea capacităților lucrătorilor medicali din cadrul serviciului ftiziopneumologie, serviciul de sănătate publică, asistenței medicale primare din municipiul Bălți în formarea, examinarea, monitorizarea grupelor cu risc sporit pentru tuberculoză și administrarea tratamentului preventiv al tuberculozei ". Au fost organizate 3 ateliere de instruire – 97 persoane instruite. 24 august 2023, atelierul de instruire „Consolidarea capacităților lucrătorilor medicali din cadrul sistemului penitenciar în formarea, examinarea, monitorizare grupelor cu risc sporit pentru tuberculoză și administrarea tratamentului preventiv al tuberculozei” - 48 de persoane instruite. Dispoziția MS nr.440-d/2023, cu privire la organizarea atelierelor de instruire pentru personalul medical din serviciul ftiziopneumologic "Consolidarea capacităților lucrătorilor medicali din cadrul serviciului de ftiziopneumologie, de sănătate publică, asistență medicală primară în formarea, examinarea, monitorizarea grupelor cu risc sporit pentru tuberculoză și administrarea tratamentului preventiv al tuberculozei ". Au fost organizate 41 ateliere de instruire – 1432 persoane instruite. Dispoziția MS nr.614-d din 28/11/2023: Cu privire la organizarea Cursului de instruire "Farmacovigilența. Monitorizarea si managementul activ a siguranței medicamentelor antituberculoase (aDSM)" – 139 persoane instruite. Curs de instruire privind cuantificarea medicamentelor antituberculoase, desfășurat de GDF, Parteneriatul Stop TB. 4 – 8 decembrie 2023, Chișinău.
6.3.4.	Dezvoltarea parteneriatelor cu prestatorii privați de servicii medicale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator realizat în 2022</p> <p>Rolul și atribuțiile prestatorilor privați de servicii medicale în răspunsul la TB se regăsesc în Anexa 7. Parteneriatul public privat în activitățile de răspuns la tuberculoză, inclusiv implicarea actorilor comunitari, Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf</p>
6.3.5.	Instruirea privind prevenirea și îngrijirea în tuberculoză a personalului care prestează servicii nemedicale – reprezentanții organizațiilor societății civile, outreach și de la	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator realizat</p> <p>În cadrul acestei activități au fost organizate și realizate trei instruirii după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> În perioada 23-24 noiembrie – cursul de instruire “Fortificarea controlului infecției, serviciilor medico-sociale integrate și colaborarea intersectorială pentru asigurarea tratamentului continuu al persoanelor cu TB și HIV din detenție” la care au participat reprezentanți ai conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor, directori de penitenciare și șefi de direcții din cadrul ANP, (Agenda și lista participanților se anexează). În perioada 29-30 noiembrie - cursul de instruire “Fortificarea controlului infecției, serviciilor medico-sociale integrate și colaborarea intersectorială pentru asigurarea tratamentului continuu al persoanelor cu TB și HIV din

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	egal la egal, psihologii și managerii de caz, supporterii prin traininguri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc.			<p>detenție” la care au participat lucrătorii sistemului penitenciar (personal medical si non-medical). (Agenda și lista participanților se anexează).</p> <ul style="list-style-type: none"> • În perioada 27-29 noiembrie - instruirea: „Reziliența și supraviețuirea organizațiilor neguvernamentale care lucrează cu populații vulnerabile” la care au participat 15 reprezentanți ai ONG-urile membre ale Platformei TB. (Agenda și lista participanților se anexează). • Ponderea personalului care prestează servicii nemedicale – reprezentanții organizațiilor societății civile, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, supporterii instruiți în prevenire și îngrijire în tuberculoză este înaltă. • Conferința științifico-practică consacrată Zilei Mondiale de combatere a tuberculozei cu genericul „DA! Putem învinge tuberculoza”, 24 martie 2023 • Conferința științifico-practică consacrată 80 de ani de la nașterea ilustrului savant Dmitri Sain, dr. hab. în șt. med., prof. cercetător, cu genericul "Actualități în profilaxia, diagnosticul și tratamentul tuberculozei". 2 noiembrie 2023 • Conferința științifico-practică consacrată Zilei Internaționale a Drepturilor Omului cu genericul „Consolidarea și susținerea culturii drepturilor omului în TB” consacrată Zilei Internaționale a Drepturilor Omului. 8 decembrie 2023 • Conferința "Noi abordări în controlul bolilor respiratorii. Integrarea serviciilor". 20-21 Decembrie 2023 <p>Ponderea personalului care prestează servicii nemedicale – reprezentanții organizațiilor societății civile, outreach și de la egal la egal, psihologii și managerii de caz, supporterii instruiți în prevenire și îngrijire în tuberculoză instruiți prin traininguri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru - 100 %.</p>
6.3.6.	Dezvoltarea planificării resurselor umane pe termen mediu și lung, precum și actualizarea rolurilor și responsabilităților conform modelului de îngrijire centrat pe persoană	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator nerealizat</p> <p>Planul strategic pe termen mediu și lung privind resursele umane implicate în controlul tuberculozei este în proces de realizare.</p> <p>Se notează creșterea atractivității profesiei de medic la specialitatea de pneumologie, sporește și oferta de înmatriculare la specialitatea dată prin rezidențiat.</p>
6.4	<i>. Elaborarea actelor normative pentru supravegherea bazată pe date individuale, îmbunătățind calitatea înregistrării actelor de stare civilă, calitatea și utilizarea rațională a medicamentelor și farmacovigilența</i>			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.4.1.	Revizuirea Protocoalelor clinice naționale „Tuberculoza la copil” și „Tuberculoza la adult”, la necesitate	2022 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator realizat În perioada anului 2023, a fost actualizat Protocolul clinic național „Tuberculoza la copii”, aprobat de către MS prin ordinul nr. 970 din 03.11.2023. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_11_03_nr_970.pdf Protocol clinic național PCN - 123 Tuberculoza la adult a fost aprobat de către MS prin ordinul nr. 121 din 31.01.2024. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2024_01_31_nr_121.pdf
6.4.2.	Fortificarea continuă a capacității de planificare și gestionare a aprovizionării și furnizării medicamentelor antituberculoase la toate nivelurile sistemului medical, în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat A fost elaborat Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 „Cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025”. Anexa 16. Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf A fost organizată instruirea privind cuantificarea medicamentelor pentru tuberculoză, realizată de către GDF a Parteneriatului Stop TB, 4-8 decembrie 2023.
6.5.	<i>Fortificarea implicării comunității și organizațiilor societății civile în răspunsul la tuberculoză prin abordare centrată pe persoană</i>			
6.5.1.	Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de contractare și de plată de către entitățile naționale către organizațiile societății civile pentru prestarea pachetului de servicii furnizate de societatea civilă și organizațiile comunitare	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Serviciul de depistare activa a TB cu suportul OSC a fost costificat și preluat spre finanțare din resursele naționale (CNAM). Ordinul comun MS/CNAM nr.1192/323-A „Cu privire la aprobarea tarifelor serviciilor de depistare activă a tuberculozei în grupurile de risc în contextul răspunsului la tuberculoză”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_1192_tarife_CNAM.pdf
6.5.2.	Asigurarea participării active a societății civile la răspunsul la tuberculoză la toate etapele și realizarea, cu ajutorul granturilor mici, a	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat A fost asigurată participarea activă a societății civile la răspunsul TB la toate etapele și realizarea activităților prin granturi mici pentru educare, informare, intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul pentru prevenirea recidivelor. Această activitate a fost realizată de către 7 organizații ale societății civile (4 de pe malul drept al r. Nistru și 3 de pe malul stâng) prin implementarea activităților de educare, informare și intervenții în scop de creștere a aderenței la tratament. Pe parcursul perioadei ianuarie-

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	<p>activităților de educare, informare, de intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul</p>			<p>decembrie 2023 au fost acoperite cu suport psiho-social 229 persoane, din cei 229 beneficiari acoperiți cu suport psiho-social de către organizațiile societății civile, 82,5% au fost aderenți la tratament, iar 9,6% a constituit rata întreruperilor de tratament</p> <p>Participarea activă presupune implicare OSC în procesele de discutare și elaborarea politici, monitorizare, luarea deciziilor și implementarea activităților în domeniul TB. Implicarea la nivelul de decizie este realizată în cadrul Platformei TB, GTL-TB, CNC, CNE ale MS. Nivelul de implementare a activităților se realizează în cadrul proiectelor disponibile din resurse externe, preponderent FG și din resurse interne/buget FP al CNAM, începând cu 2020. Lista OSC Active în TB poate fi accesată aici: http://ccm.md/index.php/link-uri-utile</p> <p>Studiu retrospectiv realizat cu scopul de a analiza implicarea organizațiilor societății civile active în domeniul tuberculozei în Republica Moldova. Acest studiu a fost realizat în cadrul programului “Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova”, finanțat de către Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei, implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate. Studiul permite documentarea rezultatelor angajării societății civile, întărirea rolului operațional al OSC-urilor și creșterea încrederii furnizorilor publici de servicii TB și a NTP în rolurile importante ale comunității, identificarea și explorarea oportunităților de colaborare guvern-ONG. Rezultatele vor ghida inițiativele privind consolidarea sistemului comunitar.</p> <p>https://www.pas.md/ro/PAS/Studies/Details/389</p>
6.5.3.	<p>Evaluarea barierelor legate de drepturile omului și de gen la accesarea serviciilor de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie și estimarea dimensiunii populațiilor-cheie</p>	2021* 2022	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat în 2021-2022</p> <p>Studiu privind barierele legate de drepturile omului și de gen la accesarea serviciilor legate de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie realizat.</p> <p>Studiul a fost aprobat de Comitetul Național de Expertiză Etică a Studiului clinic. Decizia Nr. 1191 din 27.10.2021.</p> <p>Pe parcursul anului 2022 a fost efectuat studiul „Evaluarea barierelor privind implicarea comunitară, drepturile omului, aspectele de gen și nivelul de stigmă asociată tuberculozei în Republica Moldova”.</p> <p>Raportul a fost elaborat în cadrul proiectelor ”Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova” cu suportul financiar din partea IP Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Sănătății (UCIMP) și suport tehnic din partea Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), „Consolidarea Eforturilor pentru un Model Echitabil de Îngrijire Centrat pe Persoană în domeniul TB”, parte a programului regional EECA TB-REP 2.0 din resursele Fondului Global de Combatere a Tuberculozei, SIDA și Malariei, implementator componenta societate civilă – Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din Republica Moldova „SMIT”. http://pas.md/ro/PAS/Studies/Details/395</p>
6.5.4.	<p>Implicarea organizațiilor societății civile în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor-cheie la servicii de tuberculoză</p>	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Activitatea dată este implementată de Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova. Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> În perioada de raportare IDOM a continuat campania de informare a ONG-urilor active în controlul TB cu privire la scopul și activitățile propuse ale proiectului. În acest sens, IDOM a continuat organizarea întâlnirilor on-line cu reprezentanții acestor organizații, discutând despre problemele existente, reiterând posibilitatea acestora de a referi potențiali beneficiari către serviciile oferite de IDOM în cadrul proiectului. Totodată, reprezentanți ai IDOM au

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				<p>participat la sesiunea de formare pentru organizațiile societății civile care sunt interesate să se implice în raportarea alternativă către organele convenționale ONU, la evenimentul de lansare a Asociației Rețelei Femeilor Refugiate din Ucraina "Female Support Force", participare la Atelierul pentru validarea constatărilor studiului necesităților refugiaților cu dizabilități în Moldova.</p> <ul style="list-style-type: none"> • La data de 08 decembrie 2023, avocații IDOM au participat la Conferința Drepturilor Omului în contextul Tuberculozei - „Consolidarea și susținerea culturii drepturilor omului în TB”, la care reprezentanții organizațiilor guvernamentale, neguvernamentale și internaționale și-au împărtășit experiența cu participanții și au discutat diverse aspecte legate de drepturile persoanelor cu tuberculoză. • În perioada 14-15 decembrie 2023, IDOM a organizat cursul de instruire „Prestarea serviciilor de suport juridic pacienților cu tuberculoză și membrilor familiilor acestora”. Participanții la cursul de instruire au fost reprezentanți ai diferitor ONG-uri active în domeniul TB, HIV, asistență socială etc și reprezentanți ai PNRT. • În perioada de raportare au fost organizate 5 mese rotunde pentru consolidarea eforturilor de îmbunătățire a managementului în domeniul tuberculozei, informare și prevenirea încălcărilor drepturilor omului și promovarea incluziunii. Mesele rotunde au avut loc la Spitalul Raional Cantemir (03 octombrie 2023), Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Botanica, mun. Chișinău (12 decembrie 2023), Centrul de Sănătate Sărătenii Vechi, r-nul Telenești (26 decembrie 2023), Inițiativa Pozitivă, mun. Chișinău (27 decembrie 2023), Dispensarul Republican de Narcologie (28 decembrie 2023). Participanții la mesele rotunde au fost medici, asistenți medicali, asistenți sociali ș.a. • Organizația a oferit consultații gratuite și asistență juridică de la avocații care activau de luni până vineri, în intervalul orelor 09.00 - 17.00, la numerele de tel. fix: + (373) 22 838 408; + (373) 22 838 409, inclusiv la numerele de telefoane mobile ale avocaților chiar și după programul de lucru, inclusiv în weekend. De asemenea, avocații au avut posibilitatea de a răspunde la mesajele parvenite pe adresa de e-mail: info@idom.md și pe messenger: m.me/drepturileomuluiMoldova. • În scopul diseminării informației referitoare la asigurarea accesului gratuit a persoanelor afectate de tuberculoză și a membrilor familiei lor la asistența juridică, au fost distribuite pliante de informare în instituții medicale de profil cât și OSC din domeniu. • În perioada 01 octombrie 2023 – 31 decembrie 2023, avocații IDOM au consultat un număr total de 4 cazuri - (dreptul la locuință – 1 caz, dreptul de acces la informație – 1 caz, dreptul la asistență socială -1 caz, dreptul la acces la asistență medicală – 1 caz). Pentru fiecare caz consultat a fost întocmit formularul standardizat cu mențiuni a drepturilor încălcate, problemele cu care se confruntă beneficiarii proiectului, regiunile în care au avut loc încălcările, cine a fost afectat (sex, vârstă, dizabilitate), instituțiile care sunt responsabile pentru aceste încălcări și propunerile de soluționare a cauzelor. • Avocații IDOM au analizat cadrul legal național și internațional în scopul identificării și operării propunerilor de modificare și ajustare a legilor, actelor normative subordonate legii, cât și a practicilor care conduc la violări în domeniu TB.
6.6.	<i>Îmbunătățirea îngrijirii cazurilor de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie și vulnerabile, inclusiv al migranților și al persoanelor aflate în detenție, prin abordarea factorilor determinanți sociali</i>			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	6.6.1. Fortificarea răspunsului la tuberculoză în penitenciare, managementul cazurilor și a suportului psihosocial acordat persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității îngrijirilor, inclusiv prin implicarea organizațiilor societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	<p>Indicator realizat</p> <p>1. Ponderea deținuților care au fost asistați de organizațiile neguvernamentale - 100%. Această activitate în conformitate cu decizia GTL din 10 ianuarie 2023 a fost realizată de către AO AFI. Valoarea bugetului pentru această activitate constituie 457,355.00 MDL. În conformitate cu datele raportate de către AO AFI, rezultatele pentru perioada de raportare sunt după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 100% din persoanele cu TB din detenție au fost evaluate prin aplicarea chestionarului de evaluare psihologică inițială (46 persoane aflate în suport pentru aderență pe parcursul trimestrului 4, inclusiv 5 sunt persoane noi luate în suport în perioada trimestrului 4); - 5 persoane cu TB au fost eliberate din detenție în perioada de raportare: <ul style="list-style-type: none"> • 4 persoane au fost însoțite la medicul ftiziopneumolog pentru continuarea tratamentului; • O persoană a fost eliberată din sala de judecată și nu a putut fi însoțită. - 92 consilieri psihologice (5 primare și 87 secundare) pentru asigurarea aderenței la tratament; - 6 ședințe ale echipei multidisciplinare. <p>2. Rata deținuților care au finalizat cu succes tratamentul din numărul total de pacienți care au fost asistați de organizațiile neguvernamentale - 100%. În perioada de raportare, 17 deținuți cu TB au finalizat tratamentul (12 cu TB sensibilă și 5 cu TB-DR), 1 deținut a decedat și 5 deținuți au fost eliberați din detenție, 4 pacienți cu TB au continuat tratamentul în sectorul civil și au finalizat cu succes. Pe parcursul anului 2023 au beneficiat de suport pentru aderență 103 deținuți cu TB dintre care 59 au finisat tratamentul cu succes. 14 persoane cu TB au fost eliberate din detenție și 12 au continuat tratamentul în sectorul civil dintre care 7 au încheiat tratamentul cu succes. Au fost realizate în total 219 ședințe cu beneficiarii din detenție, cei noi înrolați fiind obligator consiliați 100% cel puțin o dată. Echipele multidisciplinare s-au întrunit în 28 ședințe pe parcursul anului.</p>
6.6.2.	Fortificarea răspunsului la tuberculoză în rândul migranților	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Biroul de Migrație și Azil	<p>Indicator realizat în 2022</p> <p>În anul 2021 a fost efectuat studiu privind tuberculoza în rândul migranților de către Organizația Internațională pentru Migrațiune și PNRT. Rezultatele studiului au fost prezentate la Atelierul de lucru „Prevenirea și îngrijirea tuberculozei în rândul refugiaților și populației migrante”. (Ordinul MS Nr.953 din 11/10/2022: Privind organizarea Atelierului de lucru Prevenirea și îngrijirea tuberculozei în rândul refugiaților și populației migrante.) A fost organizat atelier regional de 2 zile cu participare internațională . Studiul calitativ privind particularitățile de gen în diagnosticul, tratamentul tuberculozei și accesibilitatea acestor servicii pentru populația mobilă a Republicii Moldova. Rezultatele studiului au fost traduse în limba rusă și engleză. Raportul studiului a fost distribuit în toate raioanele și municipiile ale republicii. https://publications.iom.int/books/gender-focused-qualitative-study-health-care-seeking-behaviour-and-access-tuberculosis Au fost organizate 4 sesiuni de instruire pentru colaboratorii serviciilor de grăniceri și vamale, poliția de frontieră Au fost produse materiale informaționale sensibile la gen și la migranți (3 mesaje diferite); 6000 de pliante, 60 de rulouri, 200 de postere, 350 de autocolante distribuite în 48 de unități medicale din țară, la 10 puncte de intrare în țară: Au fost dezvoltate și plasate 3 spoturi TV de animație informaționale despre TB, adresate migranților;</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				Au fost organizate 4 flash-moburi.
6.6.3.	Elaborarea procedurilor standard de operare pentru conduita cazului de tuberculoză la solicitanții de azil, inclusiv de transfer transfrontalier al cazului de tuberculoză	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Biroul de Migrație și Azil	Indicator realizat parțial Procedurile standard de operare pentru conduita cazului de tuberculoză la solicitanții de azil, inclusiv de transfer transfrontalier al cazului de tuberculoză sunt în proces de elaborare.
6.7.	<i>Implementarea strategiei de advocacy, comunicare și mobilizare socială în răspunsul la tuberculoză, inclusiv abordarea problemelor legate de drepturile omului și de gen și reducerea stigmatizării și discriminării</i>			
6.7.1.	Realizarea activităților de sensibilizare a persoanelor cu tuberculoză privind Carta pacientului cu tuberculoză și Declarația drepturilor persoanelor afectate de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator realizat în 2022 Carta pacientului cu tuberculoză a fost multiplicată și distribuită. Versiunea electronică este disponibilă aici: https://smitmd.wordpress.com/2020/07/17/carta-pacientului-drepturile-si-responsabilitatile-pacientului-cu-tuberculoza/
6.7.2.	Dezvoltarea instrumentelor inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 Sistemul de tratament videoasistat a fost ajustat și este funcțional pentru a putea aborda probleme legate de drepturile omului. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) susținut de Parteneriatul Stop TB și Fondul Global pentru Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, a dezvoltat o platformă de soluții digitale "I LIKE VST", care pe lângă modulul de monitorizare a aderenței la tratament prin intermediul asistenței video, oferă un modul de facilitare a monitorizării răspunsului comunitar la tuberculoză.
6.7.3.	Monitorizarea comunitară a accesului și a calității serviciilor de tuberculoză în raport cu respectarea drepturilor pacientului	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator realizat Monitorizarea comunitară (CLM) în TB este o intervenție bazată pe informații locale și pe nevoile comunității care are ca scop creșterea responsabilității în răspunsul la TB, astfel încât serviciile esențiale de îngrijire și asistență, de calitate și furnizate la timp, să fie disponibile, accesibile și acceptabile pentru toți, în special pentru cei care sunt vulnerabili, slab deserviți sau cu risc de a dezvolta TB. Angajând persoanele cu TB și comunitățile afectate pentru a oferi feedback și informații cu privire la barierele în accesul la servicii, CLM poate îmbunătăți capacitatea de reacție și echitatea în furnizarea serviciilor de îngrijire și asistență TB, poate informa elaborarea intervențiilor și deciziilor programului TB și poate fi utilizat pentru evaluarea răspunsului TB. Acesta nu doar generează informații pentru a acoperi decalajul numărului de persoane care nu ajung să primească îngrijire pentru TB, dar promovează, de asemenea, participarea publicului și întărește luarea deciziilor la nivel local cu privire la aspecte importante atât pentru comunitate, cât și pentru răspunsul la TB, inclusiv probleme sociale, economice și legate de drepturile omului care împiedică sistemele

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				<p>de sănătate din întreaga lume să ajungă la milioane de oameni cu TB în fiecare an. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) susținut de Parteneriatul Stop TB și Fondul Global pentru Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, a dezvoltat o platformă de soluții digitale "I LIKE VST", care pe lângă modulul de monitorizare a aderenței la tratament prin intermediul asistenței video, oferă un modul de facilitare a monitorizării răspunsului comunitar la tuberculoză.</p> <p>Modulul CLM al platformei I LIKE VST permite comunităților persoanelor afectate de TB și organizațiilor societății civile să introducă colectarea și analiza datelor care vor fi utilizate pentru a informa și îmbunătăți calitatea, eficacitatea și eficiența serviciilor la nivel local și național. Modulul CLM al platformei I LIKE VST are potențialul de a pune persoanele afectate de TB în centrul răspunsului la boală, de a îmbunătăți datele TB locale și sistemele de răspuns și genera informații pentru a planifica și a consolida răspunsul național al TB.</p> <p>Modulul CLM al platformei I LIKE VST a fost dezvoltat pentru a documenta provocările, oportunitățile și lecțiile învățate, astfel încât acestea să ajute în luarea deciziilor necesare pentru îmbunătățirea îngrijirii TB.</p> <p>În vederea realizării activității date, în data de 13 noiembrie 2023, ONG-urile implicate în popularizarea modului CLM, au început instruirea utilizatorilor. Astfel, până pe 31 decembrie 2023 au fost înregistrați în platforma 45 de utilizatori din Chișinău, Bălți, Anenii Noi și Soroca. Aceștia au raportat un total de 97 bariere întâlnite în timpul diagnosticului sau tratamentului TB dintre care 14 au fost soluționate de către personalul ONG-urilor. Tipul barierelor raportate au fost următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> Acces la serviciile medicale - 7 Calitatea serviciilor medicale - 8 Încălcarea dreptului de participare - 8 Încălcarea dreptului la confidențialitate - 7 Încălcarea dreptului la egalitate și nediscriminare - 8 Încălcarea dreptului la informare și la consimțământul informat - 11 Încălcarea dreptului la libertate și securitate personală și dreptul la libera circulație - 7 Încălcarea dreptului la securitate socială - 15 Încălcarea dreptului la viața și Dreptul la cel mai înalt standard realizabil de sănătate fizică și mentală - 14 Limitarea drepturilor (discriminare) – 12
Obiectivul specific 7. Consolidarea capacității naționale de cercetare și inovare pentru luarea deciziilor, în scopul accelerării și îmbunătățirii răspunsului național la tuberculoză				
<i>7.1. Promovarea inovațiilor prin realizarea cercetărilor științifice</i>				
7.1.1.	Dezvoltarea agendei naționale de cercetare în tuberculoză sau a priorităților de cercetare bazate pe necesitățile țării și cu participarea societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	<p>Indicator realizat</p> <p>Planul privind realizarea cercetărilor științifice se elaborează anual.</p> <p>Prioritățile de cercetare sunt bazate pe necesitățile țării care au scopul de a elucida particularitățile cazurilor de recidivă tuberculozei, elaborarea și implementarea schemelor noi de diagnostic și tratament a TB, TB/HIV.</p>

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
7.1.2	Realizarea cercetărilor conform agendei stabilite și revizuirea periodică a acesteia, la necesitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	<p>Indicator realizat</p> <p><u>Proiecte din cadrul Program de Stat 2020-2023 – 3:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Particularitățile recidivei tuberculozei pulmonare. cifrul proiectului: 20.80009.8007.23 Reacțiile de adaptare nespecifice generale ale organismului la bolnavii cu coinfecție TB/HIV. cifrul proiectului: 20.80009.8007.31 „Cercetări complexe de elaborare a noilor produse farmaceutice antiinfecțioase autohtone pentru optimizarea farmacoterapiei afecțiunilor stomatologice, orofaringiene și auriculare”, cifrul proiectului: 20.80009.8007.14 <p><u>Proiecte internaționale – 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Acuratețea testelor de diagnostic noi pentru detectarea rezistenței la medicamente <i>M. tuberculosis</i>.
7.2.	<i>Realizarea studiilor operaționale pentru a sprijini implementarea Programului național de răspuns la tuberculoză</i>			
7.2.1.	Realizarea studiilor operaționale conform planului stabilit, cu revizuirea planului, la necesitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Realizarea studiilor operaționale pentru anul 2023 este de 100%. Studii operaționale - 4. Ponderea recomandărilor cercetărilor științifice/studiilor operaționale aplicate în politicile naționale - 90%, conform planului stabilit pentru anul 2023.</p> <p><u>Studii operaționale - 4:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> mSTR ”Regimuri scurte de tratament modificate integral orale a tuberculozei RR/MDR” „Aplicarea testelor noi pentru depistarea activă a tuberculozei la pacienții HIV pozitivi” ”Determinarea calibrării locale a pragurilor software de detectare asistată de computer (CAD) și a altor parametri pentru depistarea TB pulmonară în Republica Moldova” ”Diagnosticul diferențial între tuberculoza activă și aspergiloza pulmonară”
7.2.2.	Participarea organizațiilor societății civile la realizarea studiilor operaționale, inclusiv la realizarea acestora la nivel de comunitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat</p> <p>Au fost realizate studii operaționale cu participarea organizațiilor societății civile inclusiv la nivel de comunitate. Au fost evaluate barierele privind implicarea comunitară, drepturile omului, aspectele de gen și nivelul de stigmă asociată tuberculozei în Republica Moldova. https://ifp.md/node/852. În 2023, grantul a complementat exercițiul de completare a Scorecard-ului juridic și al drepturilor omului în contextul TB (inițiat în proiectul finanțat de Stop TB Partnership din Challenge Facility for Civil Society Round 11 și implementat de Centrul PAS).</p>

* Activitățile planificate pentru anul 2021, au fost realizate și implementate, conform planului de acțiuni, bugetul pentru anul 2021 fiind executat.

Finanțarea IMSP în anul 2023 antrenate în realizarea PNRT din sursa CNAM

Finanțarea MSP antrenate în realizarea PNRT din sursa CNAM	2023	
	abs	%
Bonificația pentru indicatorii de performanță	-	-
Acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor TB	15 764 907.99	8,84
Laboratoare naționale de referință	14 789 017.00	8,29
Asistența medicală spitalicească	145 785 910.00	81,70
Efectuarea examinărilor profilactice (screening) de către IMSP IFP “Chiril Draganiuc”	965 100.00	0.54
Proiectul din sursele fondului măsurilor de profilaxie	1 120 200.00	0.63
Total	178 425 134.99	100

Bugetul realizat pentru implementarea activităților PNRT, anul 2023

Sursele de finanțare		2022		2023	
		suma	% in buget	suma	% in buget
Bugetul de stat	Bugetul MS	18 454 156.00	9.82%	15 930 285.43	7.58%
	Bugetul MJ	1 607 937.26		3 958 478.46	
Fondul Global	PAS	16 098 786.49	14.89%	30 180 025.97	25.18%
	UCIMP	14 394 635.85		35 884 752.73	
CNAM		154 321 140.59	75.29%	176 339 834.99	67.24%
Total		204 876 656.19	100.00%	262 293 377. 58	100.00%